

TELEGRAFUL ROMANU

Nr. 47. ANULU XIV.

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra expeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Sabiu, in 16|28 Iuniu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune

la „Telegrafulu Romanu“.

Cu 30 Iuniu se gata abonamentulu acelu DD. prenumeranti ai „Telegrafulu Romanu“, cari abonasera pe jumetatea de anu Ianuariu—Iuniu, seu pe patrariulu alu doilea Aprile—Iuniu. Editur'a invita la abonamentu nou pe a dou'a jumetate de anu, adeca pe semestrulu Iuliu—Decembre 1866.

Pretiulu abonamentulu pe o jumetate de anu e:

Pentru Sabiu 3 f. 50 xr.; pentru districte si provinciile monarchiei austriace 4 f.; pentru Principatele romane unite si strinatate 6 f.— Pe unu patrariu de anu 1 f. 75 xr., 2 f., si 3 f. v. a.

Adresele ne rogamu a se scrie curatu, si epistolele de prenumeratiuni a ni se tramite francate, adresandu-le deadreptulu la

Editur'a „Telegrafulu Romanu“ in Sabiu.

Evenimente politice.

Sabiu in 15 Iuniu.

Universitatea nationala sasésca au facutu din averea sea nationala unu ofertu de 3000 f. v. a. in folosulu armatei si adeca:

1. o mii a este destinata pentru acel'a ori acei transilvaneni, gregari (feciori de rendu) inclusive siargele de suboficieri, cari se tinu de armat'a austriaca, si fara deosebire de felulu trupei, si de campulu resbelulu, dara aflatori in resbelulu de fatia, — si cari voru fi cei d'antaiu intre compatriotii loru, cari voru lua dela inamicu unu tunu.

2. doue mii se voru impartii in sume de cate 100 f. pentru acei doue-dieci de feciori ardeleni din feciorii de rendu ai armatei c. r. carii se voru distinge prin virtute militara, mai antaiu, inaintea inamiculu.

Ofertulu s'a substernutu c. r. comande generale transilvane, carea lu va inainta la ministeriulu de resbelu. Comandantele generalu multiamesce si din parte-si in termini forte caldurosi Universitatiiei pentru acesta fapta patriotica, dicendu ca scrisorea univ. in asta privintia lu misca adencu, dara nu-lu suprinde, pentruca armat'a imperatesca scie si din trecutu si inca de multu, cum au tinutu sassii transilvani totudeun'a langa dens'a, cum au participatu de superarile si bucuriile ei. Armat'a simte si acum ca legaturile ce au esistatu pana aci suntu si acum si voru remane pentru totu deun'a.

Acentueza impregiurarea, ca ofertulu nu e tiermuru la fiii Sachsen-landulu, ci la toti fiii patriei aflatori in armat'a de pre campulu de onore. In acesta recunosce urmarirea ideei Marei Imperatese Mari'a Teresi'a: „ca de aci incolo in Transilvani'a sa nu mai existe decatu transilvaneni de unu sufletu si de o inima.“

„Preagratiusulu nostru Imperatu si Domnu afla de siguru in aceste dovede de simpathia pentru armat'a Sea, ce tocm'a inainteza spre respingerea unui atacu vatamatoriu de dreptu, si carea inseteza de fapte, — placerea cea mai promitiatoare de rezultate, si faptulu, ca populatiunile marginiloru imperiulu se inflacara de acelasi patriotismu entasiasticu, pote sa le servésca de invatiatura serioasa acelu inamicu raticiti, carii cauta sa sgdue puterea Austriei: „ca stejeriulu celu inca pururea verde si prospetu, pre care culmineza vulturulu celu duplu imperatescu, — pentru securi straine e neatingibilu si cu deosebire candu, precum tocm'a si este, la spatele fia-carui membru alu armatei imperatesci celu putinu diece cetatieni stau cu deplina convingere pentru dreptulu celu bunu alu monarchulu sacratu si a patriei comune.“

Magistratulu si Comunitatea cetatiei Sabiului au substernutu in 16 Iuniu Majestatei Sele o adresa de loialitate. —

Despre diet'a dela Pest'a dice corespondintele dela Hztg.: ca „acum candu se apropie incuiarea portiei, se adopera toti si suntu forte diligenti, spre a documenta, catu aru fi pututu face, deca activitatea (dieta R.) nu aru fi fostu intrerupta. — Subcomitetulu pentru afacerile comune desvolta — celu putinu asi spunu foile de aicea (din Pest'a R.) o energia uriasa, pentrucu

elaboratulu seu sa pota veni in plenulu comisiunei, si de aci sa pota veni la desbatere pe sferitulu acestei septemane in dieta.“ — Dupa P. Hirnök aflamu: ca acestu comitetu, in siedintia cea dintai a septemanei trecute, fu surprinsu cu unu proiectu nou in privintia afaceriloru comune substernutu de catra contele Iuliu Andrássy; aflandu-se inse nepracticu, au mai remasu de alesu intre celu alu lui Deák si Tisza. Primindu-se celu alu lui Deák aru mai remane de desbatutu regularea de afacerile comune ale finantieloru imperiale. — Despre amanarea dietei dice aceeași foia ca nu va fi inainte de terminarea lucrariiloru acestui comitetu, siguru va putea sei ceva in privintia acest'a amintit'a foia in septemana urmatoare. (Se scia, ca e amanata. Vedi la: Mai nou. Red.) Pe catu au potutu intelege amanarea se va face numai pana in Septembrie, celu multu pana in Octobree. — (Vedi si revista diuistica.) —

Din Vienn'a cetimu, ca s'a prochiama starea de asedia (Belagerungszustand) in regatulu Lombardovenetianu, Tirolulu de mediana si teritoriulu tinutulu Triestelui. Prochiatiunea e emisa de catra comandatur'a c. r. de tierra din Udine. In aceea se amenintia cu pedepsa de morte prin glontiu pentru: inalt'a tradare, rescola, possessiune neindreptatita de arme seu munitione, dupa espirarea terminulu de liferarea acestor'a in manile autoritatiloru, apoi pentru vatamare malițiosa (din reinta) a drumuriloru de feru si telegrafeloru, precum si pentru crimele contra puterei armate a statulu (§ 5. lit. h: inrolare oprita, seducere ori ajutorarea spre a vatemá detoriele militare depuse in juramentu, spionare etc.). O alta publicatiune provoca pre toti cati au arme si munitione fara a ave dreptu la aceste, a le lifera in terminu de 14 diie. —

In urm'a unei decisiuni pre innalte, ampoiati de justitia si administratiune potu sa intre in armata ca oficieri, pe tempulu resbelulu, fara de a suferi ce-va cariera loru de ampoiati. —

In Frankfurt s'a inaltiatu tricoloriulu germanu pre palatulu federatiunei. —

Prussia continua a dechiará resbelu stateloru celoru mici germane si dupa aceea indata intra intr'ensele cu putere armata. — Din Kurhessen se spune ca prussianii au ocupatu Kassel, pre Principele electorale (Kurfürst) lu tinu prinsu, taindui tota comunicatiunea de catra ministrii sei. — Federatiunea aduce concludu prin care se decide, sa se provoce tote regimele credinciose federatiunei sa dea ajutoriu. —

Din Parisu aducu telegramele scirea, ca tramisii (solii) francesi din Frankfurt, Kassel, Hannover si Dresda au primitu insarcinarea de a remane la posturile loru si de a observa neutralitate. La casu candu respectivii regenti se voru retrage de dinaintea prussianiloru ei sa le urmeze. De alta parte cetimu, ca regimulu francesu e decisu a lua pre suditi prussiani din Austri'a si Bavaria sub scutulu ambasadeloru sele si in intielesulu acest'a aflamu, ca tramisii Franciei au si primitu insarcinari. „Wiener Abd. Post“ spune ca Francia s'a oferitu a face asemenea si cu suditi austriaci unde va pofti Austri'a. Se dice insa ca suditi austriaci din Prussia si Itali'a se afla sub scutulu niederlandesiloru.

Totu de acolo vine scirea despre arangiamente favoritoare intre Porta si intre regimulu din Bucuresci. —

Din Florentia aflamu ca camera au votatu regimulu putere extraordinaria pe tempulu resbelulu cu 153 contra 32 de voturi.

Din Milano se scrie ca Francia a face Italiei o gramada de placeri mai menunte. Asia politia din Parisu au descoperitu celei din Florentia o espeditiune burbonistica ce era sa se pregatesca in Barcelon'a spre a trece in Itali'a, indata dupa inceperea reshoiului. — Contra astoru feliu de intreprinderi se voru lua si decatra garnison'a din Rom'a (franceza) mesurile cele mai rigurose. — Kossuth sa fia fostu primitu de regele Victoru Emanuilu si de ministrulu Lamarmor'a, candu acesti'a se aflau inca in Florentia. — Visconti Venosta vine dela Constantinopolea spre a lua portfoliulu de ministru.

In Spania iara au isbucitu o revolutiune militara, carea s'a suprimatu in graba.

Din **L o n d o n** u se scrie ca demisiunea ceruta de ministri regin'a nu o au primitu. Conte Russell are voia sa disolve parlamentulu. Nu se scie inca folosise-va de puterea acést'a.

Din **V a r s i o v i a** se spune ca Locutiint'a de acolo au avisatu pre autoritati, ca atatu pe fugarii austriaci catu si prussiani sa-i lasa sa treca fara passu-portu dincolo si efectele ce voru ave la sine sa nu se vamuiesca.

Din **T u r c i a** se spune ca locuitorii din insula Candi'a (Cret'a) au comunicatu reprezentantiloru puterilor straine unu protestu contra purtarei guvernului cu densii. O Fregata cu 1700 soldati au pornitu dela Smyrn'a spre Candi'a. —

Din **R o m a n i a** se scrie la Zkft ca armat'a romana au luat unu positione strategica pe lini'a riuului Argesiuului, carele curge spre media di dela Bucuresti. Armat'a concentrata sta din trei brigade infanteria si un'a de cavaleria (ulani si husari). Se afla sub comand'a colonelului Haralambi, Cretulescu si Lupascu. Colonelulu Manu comandéza artileria si majorulu Dunc'a rezerv'a. Statulu majoru se compune de 4 majori, 4 capitani si 2 locotenenti. Totu in acea corespundintia se dice ca numerulu voluntariloru crescudu din di in di. —

Din câmpulu resbelului.

Din partea de media di a imperiului avemu de inregistratu sciri cari ne dovedescu, ca resbelulu de acésta parte s'a inceputu in tota form'a. Eata depesiele ce le imprumutamulu dela „Hrn. Ztg.“ etc.

Vienn'a 24 Iuniu. Astadi diminétia s'a inceputu o bataia mare. Armat'a inimica s'a respinsu de ambe aripile!! Di victorioasa pentru armat'a austriaca! —

Primulu Adjutante-generalu câtra comand'a generala de tiéra in Sabiu.

M. C. Archiducele Albrecht telegraféza: **Z e r b a r e** 14 Iuniu. Inaintandu astadi spre Mincio, atacata de regele cu o parte a trupeloru sele, au terminatu armat'a nostra inca sub decursulu luptei o schimbare de frontu spre media di, au asaltatu Monte Ventolu si in fine la 5 ore Custozz'a; mai multe tunuri se luara (dela inamicu) si multi prinsi; armat'a se lupta forte bravu si cu perseverantia, pre langa tota ferbintiéla nadusitóre. Trupele erau dela 3 ore de diminétia pe picioare. Suntu insufletite de celu mai bunu curagiu. Dupa cum se constata mai tardiu, regele mergea cu tote 3 corpurile armatei dela Mincio, spre Albaredo, crediendu-ne dupa Adigio. Printiulu Amadeo si multi generali suntu raniti; inamiculu se vede a-si fi dusu numai succesive trupele in focu.

Alte telegrame:

Cortelulu generale Z e r b a r e. 24 Iuniu 10 ore noptea. Armat'a c. r. au esitu adi desu de diminétia din castrele siantiuite dela Veron'a, ocupá inaltimile inca neocupate de inamicu dela St. Giustin'a, Son'a si Som'a Campagn'a si facendu o intorsetura spre media di atacá colonele inimice, care inainta cu fortia si cu deosebire cu artileria multa spre inaltimea dela Salionze si Som'a Campagna.

Trupele c. r. dupa o lupta ferbinte si nu faru perderi insemnate, au respinsu armat'a inimica pe tote punctele. In fine se lua cu asaltu Custozz'a, dupa care eu (M. C. Archid. Albrecht) si numescu bataia, „dela Custozz'a.“

Tote trupele s'au luptatu cu bravura extraordinaria, au luat mai multe tunuri, au prinsu vre-o 2000 de insi si suntu insufletite de spiritulu celu mai bunu.

Cortelulu generalu S o n ' a. 24 Iuniu 1866. 10 ore sér'a (buletinu nr. 3) Flotila c. r. de pe laculu Gard'a impusca eri din 6 luntri de tunuri, de sub comand'a capitanului de corvette Monfroni, bateri'a inimica Maderno si voluntarii de pe rip'a lombardo a lacului Gard'a, fara de a ave vre-o perdere.

In 23 au trecut inamiculu cu puteri insemnate la mai multe puncte preste Po dijosu de Polesell'a; trupele proprie s'a retrasu, dupa cumu era otaritu, fara de a face vre-o resistintia.

In aceeasi di au facutu garnisóna din Mantu'a o excursiune contra trupeloru de observatiune, de pe lini'a Curtatone, le-au alungatu surprinse inapoi si au luat mai multi prinsi.

Z e r b a r e, 25 Iuniu 1866. (buletinu nr. 4) Inamiculu, carele intrase in 23 preste Mincio s'a retrasu inca in 24 sér'a inapoi preste Mincio. Armat'a propria e in stare buna si gat'a la intreprinderi noúe. Mai de aproape indata dupa constatarea detairiloru.

Din partea nordica a imperiului avemu pana candu scriemu aceste sciri numai pana la 23 Iuniu n. pre cari le insiramu dupa cum le aflamu prin diuarie.

P r a g ' a 23 Iuniu (telegr. priv. alu Pressej). Telegrame private spunu: Cu ocaziunea unei lupte de patróle aproape de Freiwaldau fura prinsi patru prussiani. Dupa „Politik“ ocupara prussiani Hainpach, Schluckenau, Rumburg. Comunicatiunea telegrafica intre Rumburg si Warnsdorf este suspensa.

P r a g ' a 23 Iuniu. Calatori din Dresd'a asicura pozitivu ca prussiani lasandu o mica garnisóna aci se tragu spre Silesia.

Reichenberg 23 Iuniu, 7000 prussiani au ocupatu eri inainte de amedi Nixdorf.

Reichenberg 23 Iuniu. In margine la Hermsdorf stau 2000 prussiani cu intentiunea de a merge la Friedland. Si intrarea in Weigelsdorf se constatéza.

Martori spunu ca eri au vedintu trecendu dela 9 pana la 12 1/2 ore cam 36,000 de prussiani cu 21 de tunuri prin Hernhut. Prussiani s'au retrasu dela Rumburg si au ocupatu marginea la Grottau.

Reichenberg 23 Iuniu. Trupe prussiane, infanteria si artileria au trecut fruntariile la Kohlige (satu langa Wetzwald, cerculu Kratzau). Pre la 10 ore noptea veni treb'a langa Kohlige la o lupta de anteposturi intre patru husari austriaci si optu infanteristi prussiani. Patru prussiani cadura si unu hnsariu furanitu greu.

Frankfurt 22 Iuniu. In urm'a inaintarei corpului alu 8-lea de armata, au ocupatu infanteria si cavaleria prussiana Giessen si au pusu anteposturi. Generalulu Beyer merge spre media-di; prin acést'a suntu Hanoverannii degagiati. Pionieri venindi din Coblenz au siantiuitu o bateria de 4 tunuri aproape de Nahe cu carea sa intempine vre o excursiune din Mainz.

P r a g ' a 23 Iuniu (tel. „Pressej“). Regele Sasoniei emite o proclamatune, câtra poporulu seu.— **B a v a r e z i i** au intratu in **Plauen** (dincolo de Hof in Sasonia) si au fostu primiti cu entusiasmu de poporatiune. Se adeveresce intrarea prussianiloru in Rumburg si Warnsdorf.

P r a g ' a 23 Iuniu 8 ore sér'a. In Rumburg au pranditu adi 200 de prussiani; au vestitu sosirea a 16,000 de prussiani de prin impregiuru.

P r a g ' a 23 Iuniu 9 ore sér'a. Mane se duce printiulu de coróna alu Sasoniei la armata.

Revista diuaristica.

Cetimu in „Concordia“:

Faimela despre amanarea siedintelor dietei Ungariei pana in lun'a lui Septemvre se sustinu, fara ca in cercurile guverniale sa se fia facutu decisiune in asta privintia. Pote fi ca se ascepta rezultatulu lucrârilor in cestiunea afaceriloru comuni, caci celelalte tote au devenitu acum secundarie. In sied. din 21 l. c. a comisiunei insarcinate cu afacerile comuni Deak au propusu pentru causele comuni trei ministere imperiale: pentru afacerile straine, resbelu si finantie; iara pentru celelalte ramuri de administratiune se voru numi ministri provinciali. (Ce voru dice fanfaronii cari visedia meru la imperiulu dintre trei mari?) Ministeriului imp. i va sta intru ajutoriu o delegatiune imp. cu putere obligativa a decisiuniloru majoritatiei. Ultraistii nostri cu anevoc se voru multiami si invoi la asemenea transactiune. — „C o r p e s t a n a“ impartasiesce din funte securu, precum dice, nouatea ca primatele Card. Scitowsky au chiamatu pre episcopii catolici si capitularii din tiéra la o conferintia in Bud'a pre Martia viitoare. Noi inca aflamu dintr'o scrisore privata ca episcopulu rom. din Oradea-mare va sosi in 27 l. c. (Mercuri) la Pest'a in cause de a le statului; acésta scire e negresitu in legatura cu cea de mai susu si cu cele ce amintisemu in nr. tr. despre vedint'a ce face mai deuna-di taverniculu Sennyei la arhiepiscopulu de Strigoniu. In acestu obiectu acum nu mai e vorba de unu ajutoriu ce s'aru oferí dupa potintia si voia buna din partea clerului catolicu ci despre unu imprumutu ce s'aru contrage pre bunurile bisericesci, unii spunu de 100 iafa altii de 200 milioane. Valórea bunuriloru bisericesci e pretiuita cam la 4—500 milioane, pre candu multi suntu cari afirmédia de dupa datele avute a mana inca la 1848, ca venituloru facea atunci 25 milioane, ceea ce representédia unu capitalu 5—600 mil. Ministeriulu rev. din 48 facuse planulu de a se secularisa bunurile bisericesci ce aru fi incuviintiatu bucurosu si diet'a de atunci. Dupa socotel'a loru era sa se dee léfa archi-episcopiloru 50 mii, episcopiloru diecesani câte 30 mii, prelatiloru de tote confessiunile câte 600 fl. la ce aru fi pretinsu pre anu 10 milioane, remanendu inca unu venitu enorme de de 15 mil. in folosulu statului. Planulu remase atunci ne efectuitu, de a buna séma din caus'a temeriloru de a nu inversuna clerulu acelu potinte in ale carui'a mani suntu atatea mijloce de putere. Impregiurările de acum suntu cu multu mai nefavoritóre pentru asemenea intreprinderi. Adevératu ca acum nu se tintesco secularizarea bunuriloru, nici scurtarea venituriloru clerului ci numai ipotocarea bunuriloru in favórea statului, dar spre a se efectui asemenea lucru nu aru fi cam de ajunsu numai invointia clerului ci si incuviintiarea dietei. Pote fi ca se va face incercare in asta privintia, dar cu anevoc credemu ca diet'a actuale se incuviintiedie acésta mesura. De cum-va insa clerulu in loialitatea sea s'aru invoí, iara diet'a aru refusa pote ca i-aru urma indata si decretulu de desfiintiare in locu de prorogare. Eventualitati asupra caror'a se coniepturedia aici destulu, fara a cunoisce insa adevératele intentiuni ale guvernului si ale clerului. Dilele cele mai de aproape ne voru dá deslucire.

Deputatiunea regnicolara ungaro-croata.

Ceea-ce aflăm prin diuarele mai prospete despre acésta deputatiune este ea partea croata au parasitu Pest'a. In numerulu nostru din urma amu impartasitu si noi pre scurtu acestu evenimentu insemnandu si rezultatulu siedintieloru acelei deputatiuni. Din cele ce aflăm acum in diuaristica vedemu, ca ceea ce amu impartasitu si noi pre scurtu se adevăresce si deca mai revenimu si acum asupr'a acestei cestiuni este ca sa aratăm, ca opiniunile diferéza in privinti'a terminării acestoru siedintie dupa felulu coloriloru politice de care se tñu diferitele partite. Suntu adeca unele păreri, cari intarescu neresultatulu deputatiunei regnicolari, fara de alta observare mai departe; altele insa nu au desperatu cu totulu, ci nutrescu speranti'a, ca ambele părți voru aterne dieteloru loru respective lucrările deputatiunei si mai tardiu se voru face tóte bune.

„Pozor“ o fóia croata vorbindu despre afacerea acést'a, marturisesce, ca i-aru fi parutu bine deca se putea ajunge o intielegere intre croati si magiari si ca croatii au avutu o seriósa voia de a se impacá cu magiarii dovedesce mergerea croatiloru la Pest'a. Magiarii insa nu voru impacare prin egalitate, ci prin predominire. Resultatulu dara se póte sci si nici ca l'a surprinsu pre Pozor, din contra se bucura, ca acestu resultatu au adusu lumina asupr'a situatiunei.

Asupr'a intrebării ca ce e acum de făcutu? si raspunde Pozor cu aceea, ca croatii si-au implinitu detori'a ce li o impunea dreptulu istoricu; ca ei au incercatu o uniune cu Ungarai'a, ce sa corespunda scopulu adeca, care sa reinnoiasca trecutuloru si sa se asigure pentru viitoru. „Acum“, dice mai departe, „nu ne rămâne alta decâtu cá sa stámu pe piciórele nóstre proprii si sa ne folosim si desvóltám autonomi'a nóstra amesuratu intereseloru nóstre si fara de privintia la unu alu treilea. Noi se dice totu acolo ne-amu bucuratu in anii din urma de o autonomi'a mai mare decâtu chiaru si Ungari'a si autonomi'a nóstra este sanctionata in articulu 42 dela 1861. Vomu continuá a edificá pre acésta basa mai departe. Pentruca deca amanarea e in interesulu Ungariei, noi nu putemu sa mai asteptám. In privinti'a acést'a e numai o voce in tóta tiér'a si asiá trebuie sa cautám cá sa venim acusi in chiaru.“

Iéra la cestiunea Evreiloru (jidanieloru) din Romani'a.

Nu voru sci póte toti locuitorii, ca de unde resare acésta cestiune.

In proiectulu de constitutiune, asternutu camerei actuale, este unu articulu, prin care le acórda drepturi politice strainiloru „de ori ce religiune“. Articulu acél'a fatalu a bagatu in románi preste totu si cu deosebire in cei din Romani'a o nedumerire inspaimantátore. Acesti'a, in mai multe locuri, s'au constituitu a nume in comitete, pentru de a petitiuná séu mai bine de a protestá contr'a articolulu amintitu. Dupa-cum intielegemu, in Iasi, membrii unui asemenea comitetu sa se fi arestatu din partea guvernulu. Nu eunóscemu inca cuvintele, ce aru rectificá o atare procedura; putemu insa sa constatám, ca nedumerirea ómeniloru, in tóte părțile, e aprópe de a esí din cumpetu. Ei bine, si ce lucru asiá ingrozitoru e ascunsu in acelu articulu de constitutiune?— La intrebarea acést'a, ce de siguru si-o voru pune lectorii nostri cá si noi, lasám sa raspunda numai „3408 comercianti si meseriasi, fruntasii pietiei si ai suburbieloru Bucuresciloru“, prin suplic'a loru substernuta camerei. Precum se va vedé, in suplic'a aceea suntu desvóltate unele argumente, care de siguru nu voru putea fi infrante prin teorie seci, suntu argumente ce vorbescu la anima, mai puternicu decâtu insasi vocea recunoscintei ce se dice, ca aru detori romanii dlui Crémieux, si mai puternicu si decâtu van'a ambitiune de a trece inaintea lumei . . . de umanitari, de civilisati si nu mai sci inca de ce . . . Eata petitiunea, dupa-cumu e publicata in Trompet'a din 17 Iuniu: Domniloru deputati!

In proiectulu constitutiunei, elaboratu de consiliulu de statu si supusu votulu domnieloru vóstre, subscrisii au vediutu cu cea mai adenca máhnire art. 6, prin care se acórda facultatea impamantenierei strainiloru de ori-ce religiune.

Se scie ca, in Europ'a afara de câte-va mici popóre nordice idolatre, nu esista decâtu numai trei religiuni: religiunea crestina, religiunea mohamedana si religiunea talmudica, séu ebraica.

Din aceste trei religiuni, acei de religiunea mohamedana nu s'au stabilitu nici odata in Romani'a, si suntu opriti dela acést'a pentru totudeun'a prin vechiele nóstre tractate cu Turci'a, consacrate prin tempu, prin obicei si prin recunóscerea tuturor stateloru Europei. Rămâne dara religiunea crestina si religiunea ebraica, singurele dóue religiuni, respandite pe teritoriulu românescu.

Religiunea crestina se imparte in mai multe rituri, cari diferescu unulu de altulu, mai multu prin formele cultulu, decâtu prin esenti'a dogmeloru. In trecutu numai acei de ritu crestinu-ortodoxu séu greco-románu puteau capetá drepturi politice in Romani'a. Tractatulu de Parisu intinse acésta facultate asupr'a tuturor rituriloru crestine, si acésta mesura s'a introdusu in tiéra fara a intempiná cea mai mica protestatiune din partea romániloru:

Armeni, Catolici Protestanti, au fostu si urméza a fi impamanteniti; au castigatu si castigu drepturi politice; au devenitu románi, si in cea mai mare parte au justificatu de atunci, cá cetátieni, vechiulu preceptu evangelicu ca toti crestinii se potu infráti.

Asiá dara introducendu espressionea strainii de ori-ce religiune; in locu de a dice simple: strainii de tóte riturile crestine, art. 6 din constitutiune are in vedere numai pe Evrei, silindu-se insa a acoperi acestu fatale patronagi sub velulu unei frase care e cu atátu mai periculósa cu câtu ea este mai obscura si mai elastica. Erá mai justu a aretá intentiunea pe fatia, fara paravanu, declarandu verde si cu franchetia, ca de acum inainte Evreii voru puté capetá tóte drepturile politice, voru poté fi prefecti, deputati, ministri, voru puté conduce barca tierei la limanulu ce voru socoti ei de cuviintia.

Domniloru deputati, acestu scopu vederatu alu art. 6 din constitutiune impuse subscriiloru sacr'a datoria de románi si de cetátieni, de a supune la decisiunea inaltulu patriotizmu si a luminateti inteligintie, ce nu póte a nu caracterisá pe mandatarii unei natiuni, urmatórele observatiuni, care inca totu nu suntu destulu de complete, cáci voindu a enúmerá infernalile consecintie ale impamantenierei Evreiloru, amu fi siliti a scrie, nu o petitiune, ci unu volume intregu.

Acei ce sustinu stindardiulu impamantenierei Evreiloru purcedu in rationamentele loru, d'antáiu dintr'unu punctu umanitariu generale si cosmopolitu. Dni'a loru nu potu vedé umanitatea suferinda, si li se pare ca suferé Evreulu ingropatu in auru si ca e fericitu románu ce móre de fóme! Dni'a loru cari ceru acum cu atát'a stáruintia inaltiarea Israelitului, d-loru a privitu cu sänge rece pâna mai de unedi pe tieranulu románu desbracatu, in cursu de seculi, de drepturile politice si voru privi si astadi cu nepasare in constitutiunea cea nóua pe preotii románi respinsi din numerulu cetátieniloru pentru a lasá locu, pe semne hahamiloru evreesi!

Ce óre aru trebui sa dicemu despre unu omu care aru uitá in miseria propri'a sea familia pentru a se gândi la altii? Cumu óre amu socoti pe acél'a care, avendu copii in lipsa, aru mai face planuri de a mai adoptá si pe altii? Cumu óre amu numi pe acél'a care aru îngádui pe propriulu seu frate sa cadia in prápastia, pentru cá sa intindia mâna de ajutoriu unui necunoscutu? — Nu este acést'a umanitate.

Nu este umanitate sentimentalismulu aceloru patrioti fantastici cari striga ca suntu datori a apará pe Evrei, precumu apera tóte popórele apesate, si cari ascépta, precum se vede, ca Evreii sa ne sugrume pentru cá mai in urma dloru sa se apuce a aপর si pe Románu! Adeverat'a umanitate este unu cercu concentricu, care sa incepe in interioarele seu, cu unu cercu micu si restrinsu, apoi trece la unu altu cercu mai largu, d'aci urméza unu alu treilea si mai intinsu, si asiá inainte.

Sa ne gandim dara, mai antáiu la cercutiulu celu mititelu in care suntemu noi insine, si deca ni-lu vomu intári si-lu vomu asigurá bine din tóte părțile si contr'a tuturor uneltiriloru, atunci va sosi tempulu de a pasi odata si la unu altu cercu mai mare.

Partisanii Evreiloru ne citéza necontentitu esemplulu Stateloru occidentali, unde Israelitii se bucura de drepturi politice. Vomu citá si noi pe acele State fiindu gat'a in acésta privintia ale imitá. Asiá dara, ca in Franci'a si Angli'a, adeca lasandu sa tréca la mijlocu o lunga seria de seculi, in cursulu cáruru totu de odata, noi, Románii, sa ne consolidám nationalitatea; lasandu sa tréca acea lunga seria de seculi ispita, dupa aceea vomu impamanteni si noi totu ca in Franci'a si Angli'a; vr'o cate-va familii imprastiate, de Israeliti, ba inca si pe acelea, cu mari greutáti si dupa multe lupte. (Capetulu va urmá).

Principatele române unite.

Bucuresci 9/21 Ciresiaru.

Monitoriu publicu unu decretu domnescu prin care se otarasee formarea unui corpu de 10,000 de voluntari, subt directiunea administratiunei militare si subt autoritatea directa a Ministeriulu de resbelu.

Intre considerantii acestui decretu vedemu puse ofertele patriotice ce se facu pe fia-care di de cátra cetatieni pentru intretinerea voluntariloru.

Credinti'a nóstra a fostu si este ca, ori de cate-ori tiér'a aru fi in periclu, cetatienii romani voru gasi in mintea loru inspirári generóse, in anim'a loru simtieminte patriotice, cari sa le spuia si datori'a loru, si sacrificiele ce au sa faca. Ei voru sci a dá si averea si viéti'a pentru mantuirea patriei. Ofertele facute pe fia-care di guvernulu, suntu o dovada despre acést'a, si o dovada fórté mare, de vomu luá in considerare impregiurările finantiarie ale tierei, si mai alesu starea spiriteloru, a opiniunei publice, la noi, in ce privesce conducerea generala a afaceriloru.

Printr'o decisiune ministeriala se otarasee formarea de comitate, compuse de Prefecti, Primari si Comandantii dorobantiloru; spre aface apeluri si a inscrie voluntarii. Ide'a ni se pare buna. Credemu insa ca, in centrurile cele mai mari de poporatiune, aru

trebui sa formeze nisce comitate mai numeroase, in care se iee parte barbatii cari au o autoritate ore-care, prin positiunea lor, prin nfluinti'a morala ce au sciutu a-si dobandi.

Eata decretulu :

Art. 1. Se formeza unu corpu de voluntari in numeru de diece mii (10,000) sub directi'a administratiei militare si sub autoritatea directa a Ministeriului de resbelu.

Art. 2. Guvernulu acorda fia-cârui voluntariu : Hrana de compania regulamentara; Imbracamintea; Arm'a si muniti'a; Doigalbeni pe luna cá solda, platiti inainte.

Art. 3. Voluntariulu e datoriu : Se serve cátu va avea trebuintia guvernulu de densulu ; Sa aiba varsta minimumu 17 ani si maximumu 35; Sa fia supusu legiloru militare pe tempulu servitiului seu.

Art. 4. Pentru comand'a voluntariloru, oficierii aflati in neactivitate, se voru chiamá in activitate de servitiu. Asemenea comanda se va putea dá si persóneloru vrednice ce inspira increderea guvernului.

Legea si regulamentele pentru inaintare, voru fi aplicabile la acesti oficierii.

Art. 5. Si celu din urma. Ministrulu nostru secretaru de Statu la departamentulu de resbelu, este insarcinatu cu executarea ordonantiei de fatia.

Decisiune ministeriala. Ministrulu secretariu de Statu la departamentulu de resbelu;

Avendu in vedere decretulu din 7 Iuniu prin care se hotarasce infiintirea unui corpu de diece mii voluntari.

Hotarasce :

1) In fia-care districtu se deschide biurouri de inrolare a voluntariloru.

2) Aceste biurouri suntu sub directi'a unei comisii, compusa de prefectulu districtului, primarul orasiului si comandirulu de dorobanti.

3) Se lasa indispositi'a acestei comisii, a luá tóte mesurile cele mai nimerite, in districtu, pentru inrolarea voluntariloru.

4) Comandirulu de dorobanti, este insarcinatu a tramite in Bucuresci la ministeriulu de resbelu, indata ce se aduna unu numeru celu putinu de 20 voluntari.

5) Voluntarii, se voru tramite indestulati in bani, socotindu-li-se cáte 2 lei pe fia-care di.

Min. de resbelu, Generalu I. Ghic'a.

din „Rom.“

V a r i e t á t i.

*** La gimnasiulu c. r. de statu din Sabliu decurgu esaminele publice din 26 c. n. pâna in 28 Iuniu. In 30 Iuniu, dupa servitiulu bisericescu cu Te deum, se voru impartí premiele, testimoniele semestrali si se demitu abiturientii.

Anulu scolasticu 1866/7 se incepe la acestu Gimnasiu c. r. de statu in 1 Septembrie 1866. Cei ce voru se fia primiti la acestu gimnasiu au sa se insciintieze la c. r. directiune gimnasiuala fiindu insotiti de parintii séu locutiitorii acelor'a, intre 28 si 31 Augustu avendu la sine atestatu de botezu atestatu despre absolvarea celor 4 clase normale capitale si tax'a prescisa de primire de 2 f. 10 xr. v. a.— Esaminele de repetiune si de primire voru fi in 31 Augustu si 3 Septembrie a. c. se intielege dupa cal. nou.

In anulu acest'a au frecventatu in acestu Gimnasiu 364 de scolari dintre cari : 10 privatisti. Dupa nationalitati suntu : 189 romani, 105 nemti, 57 unguri, 6 poloni, 5 boemi, 1 croatu si unu rutenu. Dupa confessiuni suntu 171rom. cat., 148 gr. or. 41 gr. cat., 3 ref. si 1 israelitu.— In estu anu suntu 25 abiturientii.

*** (G r a n i t i e r i i r o m á n i d i n l e g i u n e a B a n a t u). Fiindu chiamati la arme in contr'a dusmaniloru Imperatului, lasandu vetrele si familiile lor trecura mai de una-dile pre aici la óstea nordica. In tempulu petrecerei lor la Pest'a, publiculu de aici avu indoit'a ocaziune de a se desfetá la cântecele bandei legiunei amintite. La a dóu'a ocaziune, mai inainte cu diece dile, in grádin'a berariei „Tüköri“-ane (alias Spiegel) cea mai mare parte a deputatiloru romani, mai multe dómne r. si domni de aici avura o convenire si petrecere cordiale cu corpulu oficieriloru din acea legiune. Acesti fii ai lui Marte credinciosi natuinei si Imperatului mergea cu voi'a buna spre intempinarea Prusieniloru. Dumnedieu sa le dee invingere si sa le ajute a-si revede scumpele familii, a caroru membri in asemene ocaziuni de despártire suntu dedati a dice petrundietoriulu remasu bunu romanescu „Tu te du cu Ddieu, eu remánu cu dorulu teu!“ Cu bucuria intieleserámu ca in legiune $\frac{7}{8}$ párti dintre oficierii suntu romani. Frátietatea romána intre legiunari e esemplare, increderea gregariloru intru oficierii lor de aceea-si limba cu ei este insufletitoare. Ne-au petrunsu multu trasur'a caracteristica a sentiului de convietuire nationale ce dovedira doi granicierii rom. cari jaceau bolnavi in Spitalu, ei intielegandu ca legiunea are sa plece alta di, mersera la raportu si dechiarara ca nu suntu bolnavi, firesce numai cá sa nu remána dela confratii lor cu cari suntu resoluti a murí séu a reintorná dimpreuna. — Band'a legiunei au executatu si cáte-vá bucáti romanesci, apoi unu „mersu“ compusu

intru onórea instalatiunei Preasántiei sele Eppulu Popasu. Maies-trulu capelei in sa (némtiu s. vre-unu boemu nu scimu) putina cunoscentia se pare a avé de melodiele romanesci, — mai mare se vede a-i fi resentiulu cátra romani, de ore-ce la multe rugári de abia se potea induplecá de a esecutá cáte o bucata romanésca. Pré nobila purtare! fatia cu acei ce mergu voiosi a-si versá sángele pentru interesulu Tronului.

„Conc.“

— Montanu Valeagu (Franzdorf) 8/20 Iuniu 1866. Subscri-sulu docinte au acoperitu, cu insasi man'a propria, in feriile de scóla in lun'a lui Septembrie 1857, cu spesele lui si a celui intru fericire reposatulu in Domnulu, Alesa Pop'a, scóla gr. orient. in comun'a Secasiu facendu-se licitatie inainte sf. biserici dela unu überschlag de 190 f. m. c. in josu. Au remasu pe noi cu 128 f. m. c. Dara dupa unu tempu de 9 ani, pana astadi n'amu primitu nici unu cruceriu.

Merseiu in persóna la Palanca dupa materialu. Sa vorbescu cu cifre : eu amu pusu pentru sindra 28 f. m. c., 3 f. 30 xr., la Oraviti'a eara pentru sindra, 1 f. chiria, 3 f. 18 xr. cheltuiela la Palanca, 32 f. m. c., pe scánduri, sum'a 80 f. 2 xr. m. c.

Din an. 1860 din salariu n'amu primitu in bani gat'a impreuna, lardu si lumini 118 f. v. a., 21 metrete cucuruзу restantie.

Se vorbescu si pentru ortaculu meu Alesa Pop'a 28 f. m. c. pentru sindra la Palanca, 3 f. 30 xr. la Oraviti'a eara pe sindra 1 chiria la Oraviti'a, 8 f. m. c. chiria la Palanca, 5 f. capara sum'a 45 f. 30 xr. m. c.

Ioann Popescu, docente.

(T r a m i s u). „Zukunft“ diariu pentru interese române si slave in Vienn'a, pe tempulu resbelului de fatia, va aduce si pe pagin'a a 4 intréga tectstu politicu. Venindu in modulu acest'a in pusetiunea de a tiné in privinti'a materialului de lectura concurentia in foile cele mai mari vieneze, asiá innoirea acest'a in efectulu ei atát'a e de favoritoare pentru cetitorii foiei acestei'a, cátu si o nu neinsemnata marire a formatului. „Zukunft“ aduce totu-deun'a scirile cele mai nóue telegrafice si originale dela ambe câmpurile de resbelu, mai departe impartásiri despre intemplárele cele de insemnate politica nationala de in si afara de tíera, pre lánga aceea inca corespundintie numeroase, cu deosebire din Orientu, apoi sciri economice populare s. a. m. d. reunindu in urm'a celoru de pâna aci insusirile unei foi de sér'a si diminétia. Cu tóte ca prin innoirea de mai susu ni se causéza spese mai mari remáne pretiulu celu eftinu de abonamentu de pâna acum. Pe quartalu 3 fl. 50 xr., pe luna 1 fl. 30 xr. Prenumeranti noi potu aboná ori candu si ori in ce di.

Mai nou.

Pest'a 26 Iuniu. Astadi s'a amanatu siedintiele ambelor case dietali. Deák propune : sa se exprime parerea de reu, ca Imperatulu a fostu silitu a amaná diet'a din caus'a resbelului. Privindu diet'a amanarea acest'a nu cá inchidere, ci cá o suspendere in continuarea consfátuiriloru, poftesce si speréza, ca Majestatea Sea acusi dupa terminarea resboiului si va indreptá ingrigirea sea principésca iérasii cu deosebire asup'a referintieloru interne ale tieiei. Diet'a presenta atunci si va continuá intreruptele pertratári in unire cu Mejestatea Sea, pentru radicarea intereseloru tieiei, spirituale si materiale. Cas'a deplánte neresultatulu adreseloru, tine tare la principiile acelor'a si speréza restatorirea constitutiunei. Propunerea lui Deák se primí cu majoritate eclatanta. In cas'a de susu si esprma B. Wenkheim parerea de reu pentru amanarea dietei din caus'a resbelului, speréza cu incredere invingerea si incheia esprimendu credintia si alipire cátra Majestatea Sea. — (Tel. d. Hrtzg.)

Pretiturile de piatia

din Sabliu, Marti in 14/26 Iuniu 1866.

	fl.	xr.
G r á u l u de frunte, galét'a nemtiésca (Metzen)*	5	7
„ „ mijlocu „	4	80
„ „ códa „	4	53
S e c a r ' a de frunte galét'a nemtiésca (Metzen) *)	—	—
„ de mijlocu „	3	47
„ de códa „	—	—
O v e s u l u de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	60
„ „ mijlocu „	1	47
„ „ códa „	1	33
C u c u r u z u l u galét'a nemt. (Metzen) *)	3	87

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Burs'a de Vienn'a.

Din 15/27 Iuniu 1866.

Metalicele 5%	58 50	Actiile de creditu	140 50
Imprumutulu nat. 5%	63 85	Argintulu	127
Actiile de banca	716	Galbinulu	6 15